

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos apskaitos instituto
standartų tarybos 2004 m. gruodžio 8 d.
nutarimu Nr. 12

23-IASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „TURTO NUVERTĖJIMAS“

(Žin., 2004, Nr. 180-6695)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti, kaip turi būti įvertinamas, registruojamas apskaitoje ir pateikiamas finansinėje atskaitomybėje ilgalaikio turto nuvertėjimas (nuostolis dėl vertės sumažėjimo).

2. Šis standartas turi būti taikomas nustatant turto nuvertėjimo požymius ir parodant turtą finansinėje atskaitomybėje ne didesne verte nei jo atsiperkamoji vertė.

3. Šis standartas turi būti taikomas registruojant apskaitoje ilgalaikio turto (tiek atskiro turto vieneto, tiek sugrupuoto į įplaukas kuriančius vienetus) reikšmingą nuvertėjimą, išskyrus:

- 3.1. atidėtųjų mokesčių turto;
- 3.2. finansinio turto;
- 3.3. žemės ūkio veikloje naudojamo biologinio turto.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Aktyvioji rinka – rinka, kurioje prekiaujama tos pačios rūšies prekėmis ar paslaugomis, nesunkiai galima rasti norinčius (ketinančius) jas pirkti ar parduoti ir kurioje rinkos dalyviai gali gauti informacijos apie kainas.

Atsiperkamoji vertė – turto grynoji galimo pardavimo kaina arba to turto naudojimo vertė, ta, kuri iš jų yra didesnė.

Naudojimo vertė – dabartinė vertė grynujų būsimųjų pinigų srautų, kuriuos tikimasi gauti turtą naudojant ir jį perleidžiant, pasibaigus jo naudingo tarnavimo laikui.

Grynieji būsimieji pinigų srautai – numatomų įplaukų ir išmokų skirtumas.

Diskontavimas – būsimosios pinigų vertės perskaičiavimas į dabartinę vertę.

Diskontuoti pinigų srautai – būsimieji pinigų srautai, apskaičiuoti einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu konkrečiai datai, taikant diskonto normą.

Diskonto norma – investicijos grąžos norma, kuri atspindi pinigų laiko vertę ir dabartinę turtui būdingą riziką.

Grynoji galimo pardavimo kaina – įvertinta pardavimo kaina, esant įprastoms verslo sąlygoms, atėmus galimas pardavimo išlaidas.

Pardavimo išlaidos – išlaidos, tiesiogiai priskirtinos turto pardavimui ar kitokiam perleidimui.

Nuvertėjimas (nuostolis dėl vertės sumažėjimo) – suma, kuria turto balansinė vertė yra didesnė už jo atsiperkamąją vertę.

Balansinė vertė – suma, kuria turtas yra parodytas balanse.

Nusidėvėjimas (amortizacija) – riboto naudojimo laiko turto nudėvimosios (amortizuojamosios) vertės priskyrimas sąnaudoms ir paskirstymas per visą planuojamą naudingo tarnavimo laiką, atsižvelgiant į realų to turto ekonominės vertės kitimą.

Naudingo tarnavimo laikas – laikotarpis, kuriuo įmonė tikisi naudoti riboto naudojimo laiko turta, arba gaminių ar produkcijos vienetų, kuriuos įmonė tikisi pagaminti (gauti) naudodama šį turta, skaičius.

Įplaukas kuriantis vienetas – mažiausias atskiras turto vienetas ar turto vienetų grupė, kuri, nuolat naudojant turta, kuria įplaukas, dažniausiai nepriklausančias nuo įplaukų iš kito turto vieneto ar turto vienetų grupės.

III. TURTO, KURIS GALI NUVERTĖTI, APSKAITA IR NUVERTĖJIMO POŽYMAI

4. Jei turto balansinė vertė yra didesnė už jo atsiperkamąją vertę, turtas yra nuvertėjęs. Jei skirtumas yra reikšmingas, tokio turto balansinė vertė turi būti sumažinta iki atsiperkamosios vertės.

5. Sudarydama finansinę atskaitomybę, įmonė turi nustatyti, ar yra turto nuvertėjimo požymių, kurie rodo, kad turto nuvertėjimas gali būti reikšmingas, ir, jei yra bent vienas toks požymis, įmonė turi nustatyti turto atsiperkamąją vertę ir palyginti ją su turto balansine verte.

6. Nustatydama, ar turtas nuvertėjo, įmonė turi atsižvelgti į išorinius ir vidinius požymius:

6.1. išorinių turto nuvertėjimo požymių pavyzdžiai gali būti:

6.1.1. per ataskaitinį laikotarpį reikšmingai sumažėjo turto rinkos kaina ir šis sumažėjimas nėra trumpalaikis;

6.1.2. per ataskaitinį laikotarpį įmonės veiklos technologinėje, ekonominėje ar teisinėje aplinkoje arba rinkoje, kuriai turtas yra skirtas, įvyko pokyčių, padariusių reikšmingą įtaką turto vertei, arba pagrįstai tikimasi, kad tokių pokyčių bus ateityje;

6.1.3. per ataskaitinį laikotarpį pakilo rinkos palūkanų ar kitos investicijų grąžos rinkoje normos ir tikėtina, kad tai paveiks diskonto normą, taikomą apskaičiuojant turto naudojimo vertę, o dėl to reikšmingai sumažės turto atsiperkamoji vertė;

6.2. vidinių turto nuvertėjimo požymių pavyzdžiai gali būti:

6.2.1. įmonė turi turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebenaudojamas įmonės veikloje;

6.2.2. įmonė turi nebaigtų statyti objektų, kurių nežadama užbaigti arba kuriuos užbaigti būtų ekonomiškai nenaudinga;

6.2.3. įmonės turtas yra labai sugadintas dėl stichinių nelaimių ar kitų veiksnių;

6.2.4. įmonės iš turto nuomos gaunamos pajamos nepadengia to turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ir kitų to turto eksploatavimo išlaidų;

6.2.5. investavus į kitą įmonę, apskaitoje pripažintas prestižas, tačiau įmonė į kurią investuota nėra tokia pelninga, kaip buvo tikimasi įsigijimo momentu. Šiuo atveju prestižo vertė yra sumažėjusi;

6.2.6. per ataskaitinį laikotarpį reikšmingai pasikeitė arba tikėtina, kad greitai pasikeis turto naudojimo būdas ir / ar mastas, o tai neigiamai paveiks įmonės veiklą. Tokių pasikeitimų pavyzdžiai gali būti: veiklos reorganizavimas ar nutraukimas, turto perleidimas anksčiau nei buvo numatyta, turto pakeitimas dėl technologijų atnaujinimo.

6.2.7. yra požymių, rodančių, kad įmonės turto teikiama ekonominė nauda yra ar bus mažesnė, nei tikėtasi.

7. Įmonė gali nustatyti ir kitus 6 punkte nepaminėtus turto nuvertėjimo požymius.

8. Jei rinkos palūkanų ar kitos investicijų gražos rinkoje normos per laikotarpį padidėja (6.1.3. punktas), įmonė neprivalo skaičiuoti turto atsiperkamosios vertės:

8.1. jei turto naudojimo vertei apskaičiuoti taikytina diskonto norma nėra arba tikėtina, kad nebus paveikta šių rinkos normų padidėjimo (pavyzdžiui, trumpalaikių palūkanų normų padidėjimas gali neturėti didelės įtakos diskonto normai, taikomai turtui, kurio likęs naudingo tarnavimo laikas yra pakankamai ilgas); arba

8.2. jei yra tikėtina, kad turto naudojimo vertei apskaičiuoti taikyta diskonto norma bus paveikta šių rinkos normų padidėjimo, tačiau tuo pačiu turėtų padidėti ir grynieji būsimieji pinigų srautai, ir dėl to atsiperkamoji vertė reikšmingai nesumažės.

9. Tai, kad sumažėja turto ekonominė nauda (6.2.7. punktas), gali parodyti šie požymiai:

9.1. turtui eksploatuoti ar prižiūrėti reikia daugiau išlaidų, nei buvo numatyta iš pradžių;

9.2. faktiniai pinigų srautai iš to turto arba jo uždirbamas pelnas yra reikšmingai mažesni, nei buvo numatyta.

10. Nustatant, ar reikia apskaičiuoti turto atsiperkamąją vertę, atsižvelgiama į nuvertėjimo sumos reikšmingumą. Pavyzdžiui, kai anksčiau apskaičiuota turto atsiperkamoji vertė buvo daug didesnė už jo balansinę vertę, įmonė neturi perskaiciuoti to turto atsiperkamosios vertės, jei neįvyko nieko reikšmingo, kas galėjo pakeisti atsiperkamosios ir balansinės vertės skirtumą.

11. Jei yra požymių, kad turtas gali būti nuvertėjęs, tačiau skaičiavimai rodo, kad nuostolio dėl vertės sumažėjimo pripažinti nereikia, papildomai reikėtų patikrinti, ar nereikia patikslinti turto likusio naudingo tarnavimo laiko, nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodo ar likvidacinės vertės.

IV. TURTO ATSIPIERKAMOJI VERTĖ

12. Jei yra požymių, kad turtas nuvertėjo, turi būti nustatyta to turto atsiperkamoji vertė. Kartais nuolat naudojamas atskiras turto vienetas nesukuria įplaukų, kurias būtų galima pagrįstai atskirti nuo kito turto kuriamų įplaukų. Tada įmonė turi apskaičiuoti įplaukas kuriančio vieneto (turto grupės), kuriam tas turtas priklauso, atsiperkamąją vertę. Tačiau atskiro turto vieneto galimo vertės sumažėjimo atveju (pavyzdžiui, įvykus stichinei nelaimei, padariusiai reikšmingą įtaką turto vertei, arba nusprendus neužbaigti statybos projekto) atsiperkamoji vertė apskaičiuojama atskiram turto vienetai.

13. Įplaukas kuriantis vienetas – mažiausias turto vienetas ar turto vienetų grupė, kuri, nuolat naudojant turtą, kuria įplaukas, dažniausiai nepriklausančias nuo įplaukų iš kito turto ar turto grupės. Pavyzdžiui, jei įmonė gali apskaičiuoti atskiro įrengimo atsiperkamąją vertę, ji neturi jo priskirti visai gamybos linijai ir mažiausiu įplaukas kuriančiu vienetu turi laikyti atskirą įrengimą. Jeigu to padaryti neįmanoma, reikėtų apskaičiuoti visos gamybos linijos, kuriai tas įrengimas priklauso, atsiperkamąją vertę.

14. Įmonė gali pasirinkti įvairius kriterijus, pagal kuriuos turtas skirstomas į įplaukas kuriančius vienetus. Pavyzdžiui, gali būti skirstoma pagal produktų grupes, struktūrinius padalinius, veiklos rinkas ir panašiai.

15. Grupuojant turtą, svarbu, kad būtų sudaryta kiek įmanoma mažesnė turto grupė ir į ją būtų įtrauktas visas turtas, kuriantis tiesiogiai susijusį įplaukų iš nuolatinio jo naudojimo srautą. Taip pat svarbu, kad to paties turto ar tos pačios turto grupės įplaukas kuriantys vienetai būtų vienodai grupuojami visais ataskaitiniais laikotarpiais, jeigu nėra pagrindo jų grupavimo keisti.

16. Gali būti atveju, kai neįmanoma arba netikslinga turtą skaidyti į atskirus įplaukas kuriančius vienetus. Pavyzdžiui, penki atskiri gamyklos cechai gamina detales vienam gaminiui, kuris surenkamas šeštame ceche. Gatavus gaminius realizuoja gamyklos pardavimo tarnyba.

Gamyklos turto netikslinga skaidyti į atskirus įplaukas kuriančius vienetus, kadangi įplaukas kuriantis vienetas yra visa gamykla.

17. Ne visada būtina nustatyti ir turto grynąją galimo pardavimo kainą, ir jo naudojimo vertę. Pavyzdžiui, jei kuri nors iš šių sumų yra didesnė už turto balansinę vertę, laikoma, kad turto vertė nesumažėjusi ir kitos sumos apskaičiuoti nebūtina.

V. TURTO GRYNJOJI GALIMO PARDAVIMO KAINA

18. Turto grynoji galimo pardavimo kaina gali būti nustatoma įvairiais būdais, pavyzdžiui:

18.1. gali būti nustatoma pagal kainą, kuri nurodyta pardavimo sutartyje arba ketinimų protokole, jei jie yra pasirašyti;

18.2. jei pardavimo sutartis nesudaryta, tačiau analogišku turtu prekiaujama aktyviojoje rinkoje, turto grynoji galimo pardavimo kaina nustatoma pagal rinkos kainą. Turto rinkos kaina yra pirkėjų siūloma kaina. Jei pirkėjai kainos nesiūlo, grynoji galimo pardavimo kaina skaičiuojama remiantis paskutinio analogiško sandorio kaina, jeigu per laikotarpį nuo sandorio dienos iki turto atsiperkamosios vertės nustatymo dienos reikšmingai nepasikeitė ekonominės sąlygos;

18.3. jei pardavimo sutartis nesudaryta ir turto aktyvios rinkos nėra, grynoji galimo pardavimo kaina nustatoma remiantis patikimiausia informacija apie sumą, kurią finansinės atskaitomybės sudarymo dieną įmonė galėtų gauti pardavusi turtą. Patikimiausia informacija gali būti įmonės skelbtų panašaus turto viešųjų pardavimo ir pirkimo aukcionų kainos, kvalifikuotų turto vertintojų panašaus turto įvertinimai ir kita informacija. Nustatydama pardavimo kainą, įmonė taip pat turėtų atsižvelgti į neseniai įvykusius panašaus turto sandorius toje pačioje veiklos šakoje. Tačiau turto grynoji galimo pardavimo kaina neturi būti nustatoma pagal priverstinio pardavimo atvejus, nebent įmonės vadovybė būtų priversta parduoti turtą nedelsdama.

19. Nustatant turto grynąją galimo pardavimo kainą, atimamos galimos pardavimo išlaidos, išskyrus tas, kurios jau buvo pripažintos išipareigojimais. Turto galimo pardavimo išlaidų pavyzdžiai gali būti teismo išlaidos, įvairūs sandorių mokesčiai, turto išvežimo ir kitos su pardavimu susijusios išlaidos. Darbo santykių nutraukimo išlaidos ir išlaidos, susijusios su veiklos susiaurinimu ar reorganizavimu, susidarancios perleidžiant turtą, nepriskiriamos išlaidoms, susijusios su turto perleidimu.

20. Jeigu nėra patikimos informacijos nustatyti grynąją galimo pardavimo kainą, tokiu atveju turto atsiperkamoji vertė nustatoma pagal jo naudojimo vertę.

VI. TURTO NAUDOJIMO VERTĖ

21. Turto naudojimo vertė nustatoma diskontuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus, kuriuos numatoma gauti naudojant turtą ir jį perleidžiant pasibaigus jo naudingo tarnavimo laikui.

22. Grynieji būsimeji pinigų srautai apskaičiuojami remiantis tokiomis prielaidomis:

22.1. pinigų srautai turi remtis pagrįstomis ir patvirtintomis prielaidomis, kurios turėtų vyrauti likusį turto naudingo tarnavimo laiką. Vertinant pinigų srautus, reikia kiek galima daugiau vadovautis išoriniais informacijos šaltiniais (pvz., makroekonominė analizė, pramonės šakų apžvalga, statistiniais duomenimis);

22.2. pinigų srautai turi remtis naujausiomis įmonės vadovybės patvirtintomis finansinėmis sąmatomis arba prognozėmis. Šiomis sąmatomis arba prognozėmis pagrįsti planai turi apimti ne didesnę kaip 5 metų laikotarpį, nebent ilgesnis laikotarpis būtų pakankamai pagrįstas; ir

22.3. pinigų srautai, planuojami vėlesniam laikotarpiui nei turimų naujausių sąmatų ar prognozių laikotarpis, turi būti apskaičiuojami ekstrapoliuojant sąmatomis ar prognozėmis paremtus pinigų srautus, atsižvelgiant į pagrįstas prielaidas.

23. Apskaičiuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus, įtraukiamos šios įplaukos ir išmokos:

23.1. įplaukos, numatomos gauti nuolat naudojant turtą;

23.2. numatomos išmokos, susijusios su to turto naudojimu;

23.3. pinigų suma, numatoma gauti perleidus turtą jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje, jei ji yra pagrįstai tikėtina.

24. Su turtu susiję gryniesi būsimieji pinigų srautai turi būti apskaičiuojami pagal esamą turto būklę. Apskaičiuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus neįtraukiamos numatomos įplaukos ar išmokos, kurios susidarys dėl:

24.1. būsimo reorganizavimo, jeigu įmonė dar nėra įsipareigojusi jo vykdyti;

24.2. būsimųjų investicijų ar rekonstrukcijos, kuri pagerins turto naudingąsias savybes ir / ar padidins jo vertę. Tačiau apskaičiuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus yra įtraukiamos remonto ir eksploatacijos išlaidos, reikalingos išlaikyti turtą tokį, kad jis atitiktų nustatytą pirminę jo pajėgumo charakteristiką.

25. Apskaičiuojant grynuosius būsimuosius pinigų srautus taip pat neįtraukiama:

25.1. įplaukos ar išmokos, susijusios su finansine veikla;

25.2. mokamos ar gražinamos pelno mokesčio sumos, kadangi diskonto norma turi būti nustatoma pelnui (nuostoliams) iki apmokestinimo ir gryniesi būsimieji pinigų srautai neturi apimti gražinamų ar mokamų pelno mokesčio sumų.

26. Naudojimo vertė yra lygi diskontuotų grynųjų būsimųjų pinigų srautų dabartinei vertei, kuri apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$PS_{NPV} = PS_1 / (1+r)^1 + PS_2 / (1+r)^2 + \dots + PS_n / (1+r)^n, \text{ kur}$$

PS_{NPV} – diskontuotų grynųjų pinigų srautų dabartinė vertė;

$PS_1 \dots PS_n$ – 1-ojo – n-ojo laikotarpio gryniesi būsimieji pinigų srautai;

r – diskonto norma, išreikšta vieneto dalimis;

$1 \dots n$ – laikotarpiai, kurių gryniesi būsimieji pinigų srautai skaičiuojami.

27. Paskutiniojo n-ojo laikotarpio pinigų srautas PS_n apima ir ateityje tikėtiną pinigų sumą, kurią numatoma gauti perleidus turtą jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje.

28. Diskonto norma turi būti apskaičiuota atsižvelgiant į dabartinę pinigų laiko vertę ir turtui būdingos rizikos įvertinimą. Diskonto norma neturi atspindėti rizikos, į kurią jau atsižvelgta vertinant grynuosius būsimuosius pinigų srautus (pvz., mažesnių pajamų prognozė, atsižvelgiant į tam tikrą rizikos elementą).

29. Diskonto normai nustatyti įmonė gali naudoti, pavyzdžiui:

29.1. įmonės naudojamo kapitalo vertės svartinį vidurkį;

29.2. įmonės ilgalaikių paskolų palūkanų normą;

29.3. ilgalaikių Vyriausybės vertybinių popierių diskonto normą, pakoreguotą atsižvelgiant į rizikos veiksnius, susijusius su įmone ir jos ūkio šaka (pageidautina, kad pasirinktoji Vyriausybės vertybinių popierių diskonto norma būtų to paties laikotarpio kaip ir vertinamo turto naudingo tarnavimo laikas);

29.4. kitas rinkoje taikomas paskolų palūkanų normas.

VII. TURTO NUVERTĖJIMO PRIPAŽINIMAS IR APSKAITA

30. Tik tuo atveju, kai turto atsiperkamoji vertė yra reikšmingai mažesnė už jo balansinę vertę, turto balansinė vertė turi būti sumažinta iki jo atsiperkamosios vertės. Suma, kuria sumažinama turto balansinė vertė, pripažįstama nuostoliu dėl vertės sumažėjimo.

31. Nuostolis dėl vertės sumažėjimo turi būti pripažįstamas veiklos sąnaudomis pelno (nuostolių) ataskaitoje, nebent turtas būtų apskaitoje registruojamas perkainota verte.

32. Jei turto apskaitai buvo taikomas perkainotos vertės būdas ir yra likusi nepanaudota perkainojimo rezervo (rezultatų) dalis, nuostolio dėl vertės sumažėjimo suma turi būti mažinamas perkainojimo rezervas (rezultatai). Jei to konkretaus turto perkainojimo rezervo (rezultatų) suma yra mažesnė už nuostolio dėl vertės sumažėjimo sumą, ta dalis, kuri yra didesnė už perkainojimo rezervo (rezultatų) sumą, pripažįstama ataskaitinio laikotarpio veiklos sąnaudomis.

33. Jei nuostolio dėl vertės sumažėjimo suma yra didesnė už to turto balansinę vertę, turto balansinė vertė mažinama iki nulio. Be to, reikia patikrinti, ar dėl likusios nuostolio sumos nereikia pripažinti įsipareigojimo arba aiškinamajame rašte atskleisti neapibrėžtojo įsipareigojimo.

34. Pripažinus nuostolį dėl vertės sumažėjimo, naujai apskaičiuota to turto nudėvimoji vertė turi būti nudėvėta (amortizuota) per visą likusį turto naudingo tarnavimo laikotarpį.

VIII. TURTO NUVERTĖJIMO PANAIKINIMAS

35. Sudarydama finansinę atskaitomybę įmonė, nustato, ar nėra požymių, kad ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažinto nuostolio dėl vertės sumažėjimo nebėra ar, kad jis reikšmingai sumažėjo. Jei tokių požymių yra, įmonė turi perskaičiuoti turto atsiperkamąją vertę.

36. Vertindama, ar ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintas nuostolis dėl vertės sumažėjimo išnyko arba sumažėjo, įmonė turi atsižvelgti į išorinius ir vidinius požymius:

36.1. išorinių turto vertės padidėjimo požymių pavyzdžiai gali būti :

36.1.1. per ataskaitinį laikotarpį labai padidėjusi turto rinkos vertė;

36.1.2. įmonės veiklos technologinėje, rinkos, ekonominėje ar teisinėje aplinkoje įvyksta reikšmingų pokyčių, kurie padaro teigiamą įtaką turtui, kuris buvo nuvertėjęs;

36.1.3. sumažėja rinkos palūkanų norma ir todėl diskonto norma sumažėja tiek, kad reikšmingai padidėja įmonės turto atsiperkamoji vertė;

36.2. vidinių turto vertės padidėjimo požymių pavyzdžiai gali būti:

36.2.1. reikšmingai padidėja turto naudojimo mastas arba išplečiama jo naudojimo paskirtis;

36.2.2. apskaitos duomenys rodo, kad turto teikiama ekonominė nauda yra daug didesnė, nei buvo tikėtasi.

37. Nustatant, ar reikia perskaičiuoti turto atsiperkamąją vertę ir panaikinti ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintą nuostolį dėl vertės sumažėjimo, turi būti atsižvelgiama į turto vertės pokyčio reikšmingumą.

38. Ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintas nuostolis dėl vertės sumažėjimo panaikinamas, atsižvelgiant į 36 punkte nurodytus požymius, jei po paskutinio nuostolio pripažinimo pasikeitė įvertinimai, pagal kuriuos buvo nustatyta to turto atsiperkamoji vertė.

39. Įvertinimų pasikeitimo pavyzdžiai galėtų būti tokie:

39.1. pasikeičia atsiperkamosios vertės nustatymo bazė (pvz., praėjusį ataskaitinį laikotarpį atsiperkamoji vertė buvo nustatoma remiantis grynąja galimo pardavimo kaina, o

dabar – naudojimo verte, jeigu viena iš jų reikšmingai pakito);

39.2. kai atsiperkamoji vertė buvo nustatoma pagal naudojimo vertę, įvertinimas gali pasikeisti, jei pasikeičia grynujų būsimųjų pinigų srautų suma, skaičiavimo laikotarpis ar diskonto normos;

39.3. kai atsiperkamosios vertės nustatymo bazė buvo grynoji galimo pardavimo kaina, įvertinimas gali pasikeisti, jei ji reikšmingai padidėja.

40. Ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažinto nuostolio dėl vertės sumažėjimo panaikinimas apskaitoje parodomas mažinant veiklos sąnaudas ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaitoje.

41. Jei turtas buvo apskaitomas perkainota verte ir, registruojant nuostolį dėl vertės sumažėjimo, buvo sumažintas perkainojimo rezervas (rezultatai), o likusioji dalis, jei ji buvo, užregistruota pelno (nuostolių) ataskaitoje, panaikinant nuostolį, pirmiausiai mažinamos veiklos sąnaudos, o likusi dalis įtraukiama į perkainojimo rezervą (rezultatus).

42. Turto balansinė vertė, padidėjusi panaikinus nuostolį dėl vertės sumažėjimo, neturi būti didesnė už balansinę vertę, kuri būtų buvusi (atėmus amortizaciją ar nusidėvėjimą), jei ankstesniais laikotarpiais nuostolis nebūtų buvęs pripažintas.

43. Panaikinus nuostolį dėl vertės sumažėjimo ir padidinus turto vertę, naujai apskaičiuota to turto nudėvimoji vertė turi būti nudėvėta (amortizuota) per visą likusį turto naudingo tarnavimo laikotarpį.

IX. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE

44. Finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte turi būti pateikta ši informacija apie kiekvieną turto grupę (ilgalaikį materialųjį turtą, prestižą ir pan.):

44.1. nuostolių dėl vertės sumažėjimo suma, pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje;

44.2. panaikintų nuostolių dėl vertės sumažėjimo suma, pripažinta pelno (nuostolių) ataskaitoje;

44.3. nuostolių dėl vertės sumažėjimo suma, pripažinta per ataskaitinį laikotarpį nuosavo kapitalo sąskaitose;

44.4. panaikintų nuostolių dėl vertės sumažėjimo suma, pripažinta per ataskaitinį laikotarpį nuosavo kapitalo sąskaitose.

45. Apie visus per ataskaitinį laikotarpį pripažintus ar panaikintus nuostolius dėl vertės sumažėjimo įmonė pateikia tokią informaciją:

45.1. įvykius ir aplinkybes, kurios leido juos pripažinti ar panaikinti ;

45.2. pripažintų ar panaikintų nuostolių sumas;

45.3. nuvertėjusio turto pobūdį ir trumpą aprašymą;

45.4. ar turto atsiperkamoji vertė buvo nustatyta remiantis jo grynąja galimo pardavimo kaina, ar naudojimo verte;

45.5. jei turto atsiperkamoji vertė buvo nustatyta remiantis grynąja galimo pardavimo kaina, grynosios galimo pardavimo kainos nustatymo būdą (tai yra, ar pardavimo kaina buvo nustatyta remiantis aktyviaja rinka, ar kuriuo kitu būdu);

45.6. jei turto atsiperkamoji vertė buvo nustatyta remiantis jo naudojimo verte, diskonto normas, taikytas apskaičiuojant dabartinę ir ankstesnę (jei ji buvo apskaičiuojama) naudojimo vertę.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

46. Pirmą kartą šį standartą taikanti įmonė turi nuo standarto įsigaliojimo datos taikyti šio standarto nuostatas, o praėjusių ataskaitinių laikotarpių lyginamąją informaciją pataisyti pagal 7-ojo verslo apskaitos standarto „Apskaitos politikos, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidų taisymas“ reikalavimus.

47. Šis verslo apskaitos standartas turi būti taikomas sudarant 2005 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinę atskaitomybę. Standartas gali būti taikomas ir sudarant 2004 metų finansinę atskaitomybę.